

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-29>

EXPERIENCE OF COLLECTIVE CONTRACTS IN THE USA

ДОСВІД УКЛАДЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ У США

Kovalova D. S.

*Student of a third year
State University of Trade and
Economics
Kyiv, Ukraine*

Ковальова Д. С.

*студентка третього курсу
Державний торговельно-економічний
університет
м. Київ, Україна*

Колективні договори у США забезпечують гнучке і детальне регулювання трудових відносин, підвищують рівень соціального захисту працівників та забезпечують справедливі умови праці. Вони доповнюють законодавчу базу та є важливим інструментом підтримання балансу між інтересами роботодавців і працівників.

Колективний договір – це угода між роботодавцем (або групою роботодавців) та профспілкою (або представниками працівників), яка визначає умови праці, права та обов'язки обох сторін. Основна мета колективного договору – встановлення правил та норм, які регулюють робочі відносини на підприємстві або в організації.

Колективні договори відіграють важливу роль у системі джерел трудового права США, оскільки вони можуть заповнювати прогалини в правовому регулюванні трудових відносин та адаптувати його до економічних, виробничих і соціальних потреб як працівників, так і роботодавців [1, с. 63].

Їхня роль полягає в тому, що трудове законодавство визначає лише загальні правила встановлення умов праці, тоді як конкретні умови регулюються саме колективними договорами. Більшість норм, що стосуються індивідуального працевлаштування, містяться саме в цих договорах.

Типовим змістом колективного договору – є положення про робочий час, умови праці, пенсійне забезпечення, соціальні гарантії для працівників, стандарти та організацію праці, тривалість робочого дня, гігієну та безпеку праці, дисциплінарні правила, права профспілок на підприємствах, виробниче навчання, професійну підготовку, умови звільнення та врегулювання трудових спорів [2 с. 309].

Також, як й у колективних договорах України, колективні договори США можуть також містити додаткові умови, які враховують специфіку конкретної галузі або підприємства.

Головним джерелом яке регулює створення та зміст колективних договорів є закон про національні трудові відносини 1935 року, також відомий як Закон Вагнера (Wagner Act). Він є ключовим нормативним актом у сфері колективного трудового права США. Забезпечує працівникам право на створення профспілок, участь у колективних переговорах та проведення страйків, а також визначає п'ять недобросовісних трудових практик, які забороняються під час колективних переговорів [1, с. 13].

Але так було не завжди, прецедентом для визнання цього нормативного акту була справа *NLRB v. Jones & Laughlin Steel Corp.* Яка відбулася у 1937 році. Відповідно до неї, Верховний суд США підтвердив конституційність Національного закону про трудові відносини 1935 року (Закон Вагнера). Ця справа, як вже зазначалось раніше стосувалася компанії *Jones & Laughlin Steel Corp.*, яка відмовлялася визнавати профспілку і звільнила кількох працівників за участь у профспілковій діяльності. Основне питання полягало в тому, чи має Конгрес право регулювати трудові відносини за межами міждержавної торгівлі. Верховний суд постановив, що Конгрес має таке право, якщо діяльність компанії може вплинути на міждержавну торгівлю. Це рішення зміцнило права працівників на створення профспілок і колективне ведення переговорів, підтвердивши законність втручання уряду в трудові відносини великих корпорацій [3].

Тому, можна сказати що вже з самого початку формування інституту трудового права, в Сполучених Штатах починає існувати унікальна традиція трудового права, що збудована під впливом яро вираженої економічної спрямованості в трудових відносинах, домінування принципу свободи договору та жорсткої конкуренції на ринку праці [4, с. 135].

Хоча колективні договори відрізняються від наших, але існує кілька позитивних аспектів, які могли б стати корисними для вдосконалення трудового законодавства України. Як приклад можна взяти процедуру захисту від неправомірного звільнення, на відміну від українських колективних договорів, у США в разі конфлікту передбачені чіткі процедури врегулювання, якими є арбітраж або медіація.

Отже, досвід укладення колективних договорів у США свідчить про важливу роль профспілок у забезпеченні прав працівників. Хоча існують виклики, пов'язані з динамічними змінами на ринку праці, колективні переговори залишаються ключовим інструментом боротьби за покращення умов праці в різних галузях. Також, укладення колективних договорів у США має глибоку правову основу, а судова практика відіграє значну роль у визначенні меж і правил колективних переговорів.

Література:

1. Трудове право Сполучених Штатів Америки : монографія / С. В. Венедіктов. Київ : Ніка-Центр, 2018. 168 с.
2. Кметь Т.О. Правовий аналіз джерел трудового права Сполучених Штатів Америки (США). *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2023. Випуск 38. URL: 916-Article Text-1632-1-10-20230929.pdf
3. Justia U.S. Supreme Court. Volume 301. NLRB v. Jones & Laughlin Steel Corp., 301 U.S. 1 (1937). URL: NLRB v. Jones & Laughlin Steel Corp. | 301 U.S. 1 (1937) | Justia U.S. Supreme Court Center
4. Венедіктов, С. В. Трудовий договір у Сполучених Штатах Америки. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія : Право / гол. ред. Ю. М. Бисага.* Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2017. Т. 1. Вип. 45. С. 131–135.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-30>

**LEGAL REGULATION OF SOCIAL PROTECTION
IN THE CONDITIONS OF MILITARY CONFLICTS:
UKRAINIAN REALITIES AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ:
УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Korobka O. V.

*3rd year student of the Faculty
of Public Prosecution
Yaroslav Mudryi National Law
University
Kharkiv, Ukraine*

Korobka O. V.

*студентка 3 курсу факультету
прокуратури
Національний юридичний
університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Сучасні військові конфлікти спричиняють значні соціальні та гуманітарні наслідки, що впливають на право на соціальний захист населення. Україна, перебуваючи в умовах збройного конфлікту з 2014 року та продовжуючи повномасштабним вторгненням військ збройних сил РФ на територію України у 2022 році, зіштовхнулася з численними викликами щодо забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), ветеранів війни та інших вразливих категорій населення. У цьому контексті актуальним є аналіз